Nr 69

Näringsutskottets betänkande i anledning av motion om auktorisation av tolkar och översättare.

Ärendet

I motionen 1972:755 av herr Strömberg m. fl. (fp) hemställs att riksdagen skall hos Kungl. Maj:t begära regler för statlig auktorisation av tolkar och översättare.

Motionen

Mot bakgrund av den stora invandringen finns det enligt motionärerna en allt större efterfrågan på auktoriserade tolkar och översättare vid domstolar, statliga verk och myndigheter, kommunala institutioner, försäkringskassor etc. I Sverige saknas – i motsats till i övriga nordiska länder – ett system för en samhällelig auktorisation av tolkar och översättare. Motionärerna föreslår att denna brist skall undanröjas. Då tolkar och översättare f. n. i första hand efterfrågas av statliga och kommunala myndigheter finner motionärerna det önskvärt att statlig myndighet – lämpligen invandrarverket – skall svara för sådan auktorisation.

Förslag av invandrarutredningen

Invandrarutredningen har i sitt den 29 november 1972 avlämnade betänkande (SOU 1972:83) Invandrarutredningen 2, Tolkservice, Nordisk språkkonvention behandlat frågan om tolk- och översättarservice. Invandrarutredningen konstaterar att tillgången på tolkar inom olika samhällsområden är otillräcklig. Därför föreslås att staten, kommunerna och landstingen skall ta ett större ansvar för tolkfrågorna. För att tillgodose behovet av kvalificerade tolkar föreslås att tolkutbildning skall anordnas på högskolenivå.

De som anlitar tolk eller översättare har, framhåller utredningen, behov av att få veta vem de anförtror sina angelägenheter åt och om vederbörande är kompetent att utföra det aktuella uppdraget. Detta gäller såväl enskilda som samhällsorgan, organisationer och företag. Näringslivet har behov av kvalificerade översättare vilkas skicklighet och tillförlitlighet har bestyrkts. En verifiering från samhällets sida av tolkens eller översättarens kompetens bedöms av utredningen vara en nödvändig förutsättning för att råda bot på missförhållanden som i dag inte alls är ovanliga: enskilda invandrare kan mot dryga arvoden utan garantier om tystnadsplikt tvingas anlita landsmän med dåliga språkkunskaper som

föreger sig vara tolkar eller översättare. Mot denna bakgrund förordar invandrarutredningen att ett system för auktorisation av tolkar och översättare införs. Utredningen föreslår att en statlig nämnd för auktorisation av tolkar och översättare inrättas. I nämnden föreslås ingå företrädare för rättsväsendet, näringslivet, arbetsmarknaden, invandrarområdet och språkvårdsorgan. Det skall åligga nämnden att regelbundet ordna auktorisation av dels kvalificerade översättare, dels kvalificerade tolkar. Vid sidan av auktorisationsförfarandet bör det enligt förslaget finnas en examination av tolkar på lägre nivå för vilken den föreslagna nämnden också bör svara. Syftet med denna föreslagna examination är att möjliggöra ett prövningsförfarande för personer som företrädesvis arbetar som s. k. kontakttolkar.

Utskottet

Invandrarutredningen har efter det att motionen väcktes framlagt förslag om auktorisation av tolkar och översättare. Någon särskild åtgärd i anledning av motionen synes det med hänsyn till det föreliggande utredningsförslaget inte finnas skäl att förorda.

Utskottet hemställer sålunda

att riksdagen avslår motionen 1972:755.

Stockholm den 30 november 1972

På näringsutskottets vägnar
INGVAR SVANBERG

Närvarande: herrar Svanberg (s), Börjesson i Glömminge (c), Andersson i Örebro (fp), Haglund (s), Andersson i Storfors (s), Gustafsson i Byske (c), Blomkvist (s), Wååg (s), Hovhammar (m), Gustafsson i Säffle (c), Jonsson i Husum (s), Rydén (fp), fru Hansson (s), herrar Hallgren (vpk) och Fridolfsson i Stockholm (m).

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1975 S Stockholm 1972